

3

Vragenuur: Vragen Van Toorenburg

Vragen van het lid Van Toorenburg aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij afwezigheid van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, over **het bericht dat de staatssecretaris zijn "van-werk-naar-werkbelofte" niet is nagekomen nu de eerste gevangenen leeg komen te staan.**

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Mevrouw de voorzitter. Sinds 3 oktober staat de gevangenis in Hoogeveen leeg. De laatste gedetineerden zijn in de ochtend overgebracht naar Veenhuizen. De Grittenborgh, een "state of the art"-inrichting, moest haar deuren sluiten vanwege het dramatische Masterplan Gevangeniswezen van de staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie. Door de sluiting van De Grittenborgh en straks van de tbs-kliniek Veldzicht in Balkbrug verliezen 700 mensen hun werk. Wij gaan het debat over het masterplan niet overdoen. Wij hebben indertijd geprotesteerd, maar het kabinet is voortgegaan, met steun van de coalitie. We hebben er echter wel een van-werk-naar-werkgarantie uit kunnen slepen. Mensen zouden van werk naar werk worden begeleid en er zou extra aandacht worden besteed aan mensen die boventallig zouden worden in de krimpregio's. Hier hebben we zo'n situatie en nu moet de voorzitter van de ondernemingsraad in de media aan de bel trekken, want er wordt helemaal niet gewerkt aan "van werk naar werk". Er zit helemaal geen schot in. Er is niets terechtgekomen van deze toezeggingen. Een paar tijdelijke banen, daar is alles mee gezegd. Onze vraag aan de minister is vandaag daarom eenvoudig: wat gaat het kabinet eraan doen om de belofte na te komen dat mensen in deze moeilijke regio uiteindelijk gewoon een baan hebben?

Minister **Plasterk**:

Voorzitter. Het is juist dat de penitentiaire inrichting De Grittenborgh leeg is komen te staan, ik meen vanaf afgelopen donderdag. Ik beantwoord de vraag overigens namens de staatssecretaris van Justitie. Het gaat om een onderdeel van het beleid waarmee wordt geprobeerd om de leegstand zo veel mogelijk te concentreren. Het is, ten eerste, beter voor de gedetineerden dat ze geleidelijk overgaan en de gevangenis niet in één klap wordt gesloten. Ten tweede is het voor het herplaatsen van het personeel het beste om het geleidelijk en georganiseerd te doen. In die context houdt de staatssecretaris zich dan ook volledig aan het van-werk-naar-werkakkoord dat is gesloten. Ik kan melden dat inmiddels vrijwel alle medewerkers van De Grittenborgh elders zijn gedetacheerd en dat hun de mogelijkheid wordt geboden om aan het werk te blijven in de omliggende inrichtingen, dus in de inrichtingen binnen dezelfde regio. Ik meen dat hiermee zorgvuldig te werk wordt gegaan en dat dit valt binnen het kader van het van-werk-naar-werkakkoord dat is gesloten.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Het is jammer dat de minister met deze antwoorden naar de Kamer is gestuurd, want het klopt niet. Wat klopt er namelijk niet? Er zijn inderdaad een heleboel mensen tijde-

lijk in andere inrichtingen ondergebracht. Maar dan wel zonder detachingscontract. Die contracten zijn nog niet eens klaar. Die mensen hebben geen enkele voorziening gekregen en ze hebben al meteen te horen gekregen: leuk dat je hier even een paar ziekteplaatsen opvult, maar hier zal nooit een vacature komen. Vervolgens worden deze mensen uitgenodigd om te gaan praten over "van werk naar werk". En welke banen krijgen ze — we hebben het over personeel: bewaarders, beveiligers en penitentiaire-inrichtingswerkers — aangeboden? Milieuplanoloog, landschapsecoloog, ingenieur civiele techniek en beleidsstrateg Europa. Dat krijgen ze aangeboden. Ze zitten nu dus tijdelijk in een andere inrichting zonder fatsoenlijk detachingscontract en zonder uitzicht. Er wordt gelijk al gezegd: u bent een beetje vrijwillig alvast naar deze nieuwe functie overgestapt, maar weet alvast dat dit geen baan voor u wordt. Hoe gaan we nu echt serieus om met deze mensen, die vaak de beste jaren van hun werkzame carrière hebben gegeven om om te gaan met het putje van onze samenleving? Zij doen hun best voor mensen die wij op straat niet willen tegenkomen, maar ze worden als vuil aan de straat gezet. Wat gaat de staatssecretaris of de minister eraan doen om ervoor te zorgen dat deze mensen van werk naar werk worden begeleid?

Minister **Plasterk**:

Het spijt me dat mevrouw Van Toorenburg niet tevreden is dat deze minister naar de Kamer is gestuurd. Bij mijn weten ben ik echter uitgenodigd om naar de Kamer te komen, terwijl de Kamer wist dat de staatssecretaris niet aanwezig zou zijn, omdat hij in het buitenland verblijft. Maar goed, ik antwoord namens het kabinet. De inrichting is niet gesloten. Ze staat wel leeg, maar ze wordt pas naar ik meen per 1 januari 2014 gesloten. Mensen zijn inderdaad tijdelijk ondergebracht in andere inrichtingen. Dat gebeurt in het kader van het van-werk-naar-werkakkoord dat is gesloten. Als onderdeel daarvan wordt geprobeerd om mensen te herplaatsen. Het lijkt me weinig zinnig om in de casuïstiek te duiken van welke vacatures er worden aangeboden. Ik meen, en ik heb er ook een opsomming van meegekregen, dat er ook wordt gekeken naar een aantal instituties, zoals de douane, de Rijks Beveiligings Organisatie, de politie en de douanelocatie op de Tweede Maasvlakte. Er wordt dus geprobeerd om in aanpalende sectoren werkgelegenheid voor die mensen te vinden, juist omdat de staatssecretaris zeer hecht aan de expertise en het grote belang ziet van mensen die gedurende vele jaren met hun arbeidskracht hebben bijgedragen aan de penitentiaire instellingen.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Ik heb niet gezegd dat deze minister niet naar de Kamer had mogen komen. Ik heb het alleen teleurstellend genoemd dat deze minister met deze antwoorden naar de Kamer is gekomen. Ik hoor hem zeggen dat mensen een baan aangeboden krijgen op de Tweede Maasvlakte, maar we hebben het over De Grittenborgh. Dat is aan de andere kant van het land. We hadden de toezegging gekregen dat serieus zou worden bekeken hoe deze mensen een nieuwe baan zouden kunnen krijgen. Deze mensen hebben nu een tijdelijke baan in inrichtingen, die ook nog dichtgaan, en dat zonder detachingscontract. Dit kabinet heeft de mond vol van de participatiemaatschappij en van banenplannen. Kan de minister nu toezeggen dat hij teruggaat naar het kabinet en dat hij de staatssecretaris en de minister van Sociale Zaken zal aanspreken opdat zij hier echt serieus de schou-

ders onder zetten? De Kamer heeft een motie aangenomen om ervoor te zorgen dat juist in de kwetsbare regio's mensen van werk naar werk worden begeleid, maar deze mensen worden naar de straat begeleid. Dat is te teleurstellend.

Minister Plasterk:

Het spijt me, maar dat is niet juist. Ik heb zojuist al gezegd dat mensen in de regio de mogelijkheid wordt geboden aan het werk te blijven in de omliggende inrichtingen. Als mevrouw Van Toorenburg het breder wil trekken naar het hele aspect van het sociaal beleid en de personele gevolgen van de sluiting van die gevangenen, dan moet ik haar eraan herinneren dat hierover schriftelijke vragen zijn gesteld door naar ik meen mevrouw Kooiman van de SP. In het antwoord op die vragen zal dit aspect natuurlijk uitgebreid aan de orde komen.

De heer De Wit (SP):

Dat laatste klopt. De SP was en is tegen die afbraakplannen van de staatssecretaris voor de gevangenen en de tbs-inrichtingen. Het probleem speelt op dit moment niet alleen in Hoogeveen, maar ook in Doetinchem en Amsterdam. Er heerst grote onzekerheid onder het personeel. Hoe kan en wil de minister die onzekerheid bij het personeel wegnemen? Ik wijs erop dat er nog steeds geen uitwerkingsplannen zijn ook al zijn die door de staatssecretaris toegezegd.

Minister Plasterk:

De staatssecretaris spreekt op dit moment over dat sociaal beleid op verschillende manieren met ondernemingsraden en vakbonden. De gespreksthema's zijn met name de status van betrokkenen gedurende de verschillende fases van het van-werk-naar-werkbeleid en de arbeidsvoorwaarden die daarbij gelden. Met de medezeggenschap is de afspraak gemaakt om vanuit de werkgeversrol naast de formele communicatie, ook via intranet en internet medewerkers te informeren over het sociaal beleid van werk naar werk en de verschillende relevante onderwerpen, en een Q&A met de meest gestelde vragen die daarover spelen. Dit alles om ervoor te zorgen dat men optimaal is geïnformeerd.

Mevrouw Helder (PVV):

Het is teleurstellend dat de staatssecretaris verhinderd is zodat de minister nu de vragen naar eer en geweten moet beantwoorden, want in dezelfde week als het geval zich voordeed waarover mevrouw Van Toorenburg en de heer De Wit vragen hebben gesproken, hebben wij kunnen lezen hoe de nieuwe megagevangenis in Zaanstad eruit zal zien. Ik heb echter nog een vraag over de PI Tilburg. Zo zie je dat dit echt landelijk speelt. Ook daar verkeert men in onzekerheid en ook daar schendt de staatssecretaris een afspraak die hij met de Kamer heeft gemaakt. Ik citeer: "Voorlopig is de situatie dat Tilburg de komende drie jaar inderdaad open zal blijven". Ook daar heerst nu grote onzekerheid, want men heeft nog steeds niets vernomen. Wil de minister ook hierop ingaan uit naam van de staatssecretaris?

Minister Plasterk:

Ik wil allereerst zeggen dat de staatssecretaris naar mijn mening geen afspraak heeft geschonden op het vorige onderwerp dat wij hebben besproken. Hij houdt zich aan

het van-werk-naar-werkakkoord zoals dat is afgesloten. De andere penitentiaire inrichtingen maken onderdeel uit van het masterplan dat kennelijk eerder met de Kamer is besproken. Ik moet daarnaar verwijzen. Ik heb al verwezen naar het antwoord op schriftelijke vragen dat binnenkort naar de Kamer zal komen. Ik zal de collega suggereren om dit aspect in zijn schriftelijke beantwoording mee te nemen.

De heer Segers (ChristenUnie):

Ook de fractie van de ChristenUnie maakt zich zorgen over de werkgelegenheid in de regio en vraagt zich af of het geboden perspectief bewaarheid wordt. De staatssecretaris heeft ook beloofd dat hij in overleg zal treden met de ministers voor Wonen en Rijksdienst en voor Financiën om te kijken naar de regionale samenhang en om te bezien of er vervangend werk kan worden geregeld in de regio. Wat heeft dit overleg opgeleverd? Is het kabinet bereid dit ook bij de beantwoording van de schriftelijke vragen mee te nemen? Wil het een overzicht geven van wat dat beloofde overleg werkelijk heeft opgeleverd voor de mensen in de regio?

Minister Plasterk:

Dat overleg is nog gaande. Het van-werk-naar-werkakkoord — dat overigens is gesloten door collega Blok — expireert per 1 januari 2016. Voor de penitentiaire inrichtingen wordt gekeken of dat eventueel nog kan worden verlengd tot 2018. Dat overleg van collega Blok met de vakorganisaties loopt nog. Ik zal mijn best doen. Ik zal althans de medewerkers van de heer Teeven vragen om hun best te doen om een en ander te beantwoorden voordat de deadline voor het beantwoorden van de Kamervragen verloopt. Als het kan, zal ik suggereren dat ze het daarin meenemen.

De voorzitter:

Opnieuw dank voor de toezegging.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Ook GroenLinks maakt zich zorgen over de werkgelegenheid, maar zij maakt zich ook zorgen over de mogelijkheden tot resocialisatie. In de debatten met de staatssecretaris is besproken dat gevangenisbewaarders die hun baan verliezen, nuttig ingezet kunnen worden bij resocialisatie. Kan deze minister daarover iets meer vertellen? Hoeveel zijn die plannen? Zijn mensen al opnieuw tewerkgesteld? Hoe loopt dit?

Minister Plasterk:

Ik noemde net een aantal categorieën. De Dienst Justitiële Inrichtingen heeft bijvoorbeeld eerder dit jaar een convenant afgesloten met de douane. Als gevolg daarvan zijn inmiddels 60 medewerkers van DJI werkzaam bij de douane. Ze volgen daar opleidingstrajecten die, na een succesvolle afronding, zullen leiden tot een definitieve overgang.

Er loopt ook een wervingstraject bij de douane. Ik noemde net al de Tweede Maasvlakte. DJI-medewerkers hebben daarvoor hun belangstelling kenbaar gemaakt. Er worden gesprekken gevoerd met de op te zetten rijksbeveiligingsorganisatie om mogelijk 550 DJI-medewerkers op te nemen. Waarschijnlijk zal hierover dit najaar besluitvorming

plaatsvinden. Ook met de politie worden verkennende gesprekken gevoerd.

Er gebeurt dus eigenlijk iets anders dan resocialisatie. Bij resocialisatie ga je er al bijna van uit dat mensen niet meer gesocialiseerd zijn. Er wordt geprobeerd om mensen in aanpalende sectoren naar werk door te geleiden, eventueel met een opleidingscomponent als dat noodzakelijk is.

De voorzitter:

Dank u wel en dank voor uw komst naar de Kamer.